



Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Ubi agitur De Amore Dei - non in solis haerente contemplativis, & jucundis affectibus, sed parato, quidvis vel durissimum agere, & pati, si Deo id gratum fore videat: neque contento, plùs eum quibuscuncque aliis rebus amare, sed certo insuper, nihil omnino ex quibuscuncque rebus aliis amare, quod ...

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Cap. VIII. Repræsentatur in nonnullis exemplis perfectio, quam in obedientia exercenda assequi possumus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54515)

amare, ut nihil præter ea, quæ ipse vis, velim.

CAPUT VIII.

Repræsentatur in nonnullis exemplis perfectio, quam in obedientia exercenda assequi possumus.



Uemadmodum naturale est corporibus liquidis, nullam à se ipsis certam figuram habere, nullamque non confestim accipere, quæ aliunde ipsis veniat; sic non dissimilem in perfectæ obedientiæ cultoribus videre proprietatem fas est. Cùm ipsi etiam neque ullam actionem, utcunque sancta secundum suum genus sit, per se ipsos, proprioque ex instinctu suscipiant, neque ullam non promptè aggrediantur, quæ à moderatorum voluntate illis fuerit præscripta, quantumcumque illa & naturæ propensionibus adversetur, & ab humanæ prudentiæ regulis dissidere videatur.

2. Illustre esse potest primæ partis exemplum nostri Ordinis tyro, Antonius Appulus

no

nomine, qui novissimo in morbo, interrogatus à præfide, quandonam emigrare è terris vellet: quonam modo, respondit, quidquam mihi facere, & velle à me ipso fas est, cum in te, qui respectu mei locum Domini obtines, meam penitus voluntatem deposuerim? Tuum est decernere, quid faciendum mihi sit, & meum, quod decreveris, facere. Cui ille: Age igitur, fili, crastinum diem operire: & ubi diluxerit volente DEO, abi ad patriam semper viventium. Mirum dictu: perrexit pius adolescens cum morbo ad præfinitum usque tempus luctari: eoque appulso, verè *obediens usque ad mortem*, placidè obiit. (*Hist. Soc. 1. p. l. 11. n. 19.*)

2. Simile huic, nisi quod lepidius, & magis mirabile est, quod de F. Hyacintho à Fano Fortunæ in Capucinatorum annalibus proditur. In supremo hic etiam vitæ cardine agebat: cum à geminis Apostolorum Principibus Petro, & Paulo, sub visibili specie lectulo adstantibus, ad cælestem Hierosolymam secum unà petendam invitari se audiit. At DEI famulus, cui optatius erat illi obsequi in terris, quàm vel ipsam illius faciem in cælo intueri, excusavit, non sibi licere moderatori sui injussu è cœnobio egredi. Pa-

terentur ab eo veniam se petere. Quam ubi impetraverit, nihil interpositurū moræ, quin se illis comitem daret. Nec secus factum ab eo est; cū enim rem totam Cœnobiarchæ exposuisset, vix legitima illius facultate, & fausta apprecatione ad felicissimum iter communitus, è terris excessit. (*An. 1560. n. 10.*)

4. Digni quoque memoratu in eodem genere duo illi apud Cassianum Monachi sunt, qui jussi à Joanne Abbate ficuum cistellam ad senem in eremo interiori ægrotantem deferre, cū à recto itinere aberrassent, nec post varios tota die, ac nocte per deserti avia discursus, quidquam certi tramitis reperirent; viribus denique ad extremum languorem percussis, maluerunt præ inedia mortem oppetere, quàm ex cibario illo commeatu vel tantillum absque Abbatis venia gustare: quem propterea, missi quæsitum eos fratres, post aliquod tempus juxta eorū cadavera invenère prorsus intactum. Exemplū enim verò obedientiæ severioris potius, quàm prudentis: sed quod ab illis DEI famulis pia, & simplici mente editum, justo pudore afficere immodicam aliorum prudentiam, & libertatem potest, in præsumendo, juxta suum commodum, citràque ullam gravem causam, suorum moderatorum assensu. (*Cass. Lib. 5. c. 40.*)

5. Quod

5. Quòd verò ad celerem eorum, quæ imperantur, executionem spectat, in signo cum primis illius specimen Bercharius Luxoviensis Monachus dedit: cum vocatus à cœnobii præside, quo tempore potum è dolio secundum officii sui rationem pro communi usu hauriebat, nè tantum quidem moræ interposuit, quantum dolio obturando sat foret. Sed hoc, ità ut erat, adaperto relicto, neutiquam advertens, vel pensi habens, quid evenire indè posset, ad eam vocem cucurrit, quam pro DEI voce agnoscebat: dignus profectò, cujus in obsequendo alacritatem perillustri comprobaret miraculo. Liquor siquidem è patente dolio in subjectum vas defluens, postquam illud compleverat, haudquamquam, prout naturæ suæ conditio exigebat, foras se effudit; sed perrexit supra illud in cylindri speciem consurgere, atque ità in sublimi; quamvis nullo à lateribus cohibente repagulo hære, perinde quasi aut congelasset, aut circumfusus aër pro solido vase illi foret. (*Vinc. Spec. Hist. c. 114. & Spec. Exempl. Dist. 4. Ex. 32.*)

6. Cui exemplo libet aliud subjungere, non quidem ità in speciem præclarum, quia nullis nobilitatum prodigiis, sed si rei diffi-

cultas spectetur, non minori egens virtute: factum nempe Hermanni Hugonis, viri literarum, & virtutis laude in nostro Ordine eximii: quando vix Mechliniam post laboriosum iter appulsus, à Provinciali audit, velle se annuas Provinciæ literas, quarum scribendarum ipsi curam demandârat, luce crassina inspicere. Potuisset sanè Hermannus, cùm in lucubratione illa multa adhuc emendanda superessent, aliquas deprecari prolixioris temporis inducias, quò illam commodiùs perpoliret; sed obedientiæ injuriam existimans, illius dilationem vel precariò poscere; nulla excusatione interposita, ità ut erat de via fessus, in conclave se abdidit: diurnoque itineris labori, necessariæ quietis locò, alterum molestiorem addidit, tota nocte pervigilandi, & scribendi laborem. Nisi quòd veris DEI famulis quietis suavissimæ instar est labor, quem pro exequenda cælestis sui Domini voluntate susceperint. (*Rho. Hist. Virt. L. 4. c. 6.*)

7. Succedunt alii duo ex nostra itèr familia Sodales, Joannes Ortunius, & Alphonsus Rodericius, quàm oculati, lynceique ambo, ad DEUM sub humana moderatorum specie, ac persona agnoscendum, tam penitens

tus cæci ad humanæ interpretationes prudentiæ, in quovis eorum nutu exequendo. Quippe eorum prior jussus quotidie tribus aquæ situlis florum areolam rigare, nunquam intermisit demandatum hoc sibi pensum etiam diebus maximè pluviis, quanquam eo tempore omnino supervacuum, quódque spectantibus admirandi præberet, ac ridendi materiem, diligentissimè obire. Quin aliàs, cum Collegii Subminister vespere quodam nive, ac ventis perhorrido in ambulatiuncula, domesticum versùs impluvium patente, eum offendisset, séque paulò post rediturum illuc præstolari jussisset; plures noctis horas, quod Subministro mandati memoria exciderat, in eodem vestigio, statux instar immotus expectare illius reditum perseveravit: totámque adeo noctem, quamvis nivi expositus, & frigoris vi semienectus, pacatissimo ibidem animo perdurâisset, nisi sub cœnæ tempus, à sociis eum abesse observantibus conquisitus, suáque è statione abductus fuisset. (*Rho. vide supra. & in Vit. Balt. Aluar. c. 30.*)

8. Alter verò, cum in solenni secundùm cœnam domesticorum conventu piæ quædam literæ legerentur, & ipsum, audito interim

nolæ pulsū, qui finem indicebat conventui; abire illico parantem, subsistere ibidem Rector jussisset, quamvis post peractam literarum recitationem alii omnes sua in conclavia discessissent; accepti sinè ulla temporis determinatione imperii memor, ubi illud audierat, stare totam noctem perrexit: donec Rector insequenti manè admonitus à comūni excitatore, Alphonsum in cubiculo non apparere, subodoratúsque rei causam, quæri eum in loco, ubi pernoctârat, jussit, ac denuntiari eidem, ut suum in conclave sese illinc reciperet: admirans quidem secum cæcam illam obsequendi alacritatem, sed simul indè addiscens, quanta cum verborum pensitatione imperandum homini foret, qui imperia, prout sonabant, examinandi, ac interpretandi nescius perageret. Adeò namque eximius, & simplici puerulo similis, in accipiendo, exequendóque, secundum meram verborum significationem, quidquid sibi præciperetur, hic DEI servus fuit, ut tam vetera, quàm recentia historiarum monumenta pervolutanti, haud faciliè occursum sit, qui hoc in genere illi mereatur præponi.
(In Vit. c. 11. & apud Rho. supra.)

9. Quod

9. Quod si aliquis sanctam hanc in obediendo, ut sic loquar, imprudentiam non nisi adolescentum, atque idiotarum esse propriam censeret; fat erit ad illum à falsa ejusmodi opinione abducendum S. Lamberti Trajectensis Episcopi exemplum, quo is tempore, à sua sede per injuriam ejectus, inter Stabulensis cœnobii Monachos quasi eorum unus degebat. Cùm enim nocte concubia è lectulo ad orandum surgens strepitum fortè aliquè in conclavi excitasset, ubi fratres simul omnes cubabant, offensus eo Abbas, sublata voce dixit: qui intempestivo hujusmodi sonitu obturbare non est veritus sociorum quietem, ad luendam culpæ suæ pœnam actutum hinc abeat, & reliquum noctis ante Crucem, quæ extra cœnobii septa est, sub dio pervigil ducat. Neque sanctus Præsul seu factum excusavit, seu ulla interpretatione à tam dura lege se eximere studuit. Sed qualis tunc erat sinè calceis, & solo amictus cilicio tacitè ad præscriptum locum contendit: ubi repertus dein manè à Monachis est, præ nimio tum noctis, tum asperrimæ hyemis frigore vix penè quidquam vitalis caloris, & spiritûs retinens: non sinè magna Abbatris perturbatione, qui veniam ab eo humiliter

liter petens, omni asseveratione confirmabat, nunquam sibi in mentem venisse, aut ipsum eo præcepto comprehendere, aut futurum, ut eo ipse comprehensum se vellet. (*Sur. 17. Sept. & Marul. L. 4. c. 3.*)

10. Multi adhuc ex Philippi Nerii alumnis superessent, memoratu digni, ob sedulam executionem imperiorum, à communi usu, & ratione abhorrentium, quibus de industria uti vir sanctus ad periclitandam suorum virtutem consueverat. Sed vitandæ prolixitatis causâ, duos tantummodo, Augustinum Mannium, & Cæsarem Baronium retulisse sat fuerit. Quorum prior, juxta ejus mandatum, quam publicè ad populum è superiore loco orationem habuerat, continuavit quinque porrò diebus ad verbum repetere: nihil retardatus auditorum dicteriis, & sanis, qui cum in suggestu iterum apparuisset; sese invicem respectantes, en Patrem! cum risu mussitabant, qui non nisi unicum recitare sermonem novit, hesternamque nobis crambem iterum obtrusus revertitur. Baronius verò missus pluries à sancto Patre est cum prægrandi, & multorum sextariorum capaci cenophoro, ad duos, trèsq; vini cyathos emendos: ità tamen, ut primò imma-
ne

ne illud œnophorum à caupone diligenter sibi ablui juberet: tum quasi præcavendæ fraudis causâ adesse præfens vellet, quando vinum hauriebatur è dolio: ac denique tri-drachmum, & aliquando etiam numum aureum offerret, tot sibi renumeraturo minores nummos, quot ultra tantilli illius vini pretium ibi inerant. Quas omnes emptionis circumstantias, esto importunas, & parùm decoras, fidelis discipulus tam exactè, religiosèque observabat, ut irritati indè caupones, præter scdissimas verborum contumelias, fustuariũ ei quoque non semel minitati sint.

(*Bacci in V. S. Phil. L. 2. c. 19.*)

II. Sed præcipuè in imperiis, quæ mortis discrimen homini afferunt, illustre obedientia sui specimen præbet. Quale in D. Columbani cœnobio tunc præbuit, cùm ple-risque Monachorum ægrotantibus, præcepit S. Abbas, ut omnes se è stratis proriperent, & ad triticum in area terendum conferrent. Quodnam, rogo, imperium hõc durius, & si secundum extimam tantum speciem attendatur imnitius? Itane hominibus ex morbo laborantibus, quique vix consistere pedibus possent, tam laboriosum medio ferè anni æstu opus injungere? Quidnam aliud id est, quàm

quàm

quàm manifestæ illos morti objicere, & ad
 aream mittere, ut inde reportentur ad tumu-
 lum? Revera humanæ hujus generis ratio-
 nes in nimis cauta nonnullorum mente tan-
 tum habuere ponderis, ut satis se inde excu-
 satos putaverint, si imperatum subterfuge-
 rent, ac deprecarentur laborem. Ast alii,
 majoris erga DEUM fidei, nulla hujusmodi
 terriculorum ratione habita, obedientiæ po-
 tiùs, quàm naturæ viribus sunt opus aggressi.
 Quibus adeò illud nîl periculi, & incommo-
 di attulit, ut potiùs morbo in area relicto in-
 tegri omnino, valentésque inde abierint:
 cum primi illi è contrario, qui humanæ ma-
 gis rationi, quàm obedientiæ auscultandum
 putaverant, totum illum annum conflictari
 cum sua feбри perrexerint, ut illorum timi-
 datem objurgans eventurum Columbanus
 prædixerat, (*Apud Plat. de Bono Stat. Rel. L.*
2. c. 5.)

12. Et ibi quidem à morte eos DEUS
 vindicavit, qui præ obsequendi studio non ti-
 muerant illius aleam subire. At Petrum Fa-
 brum, Apostolici spiritûs virum, & inter S.
 Ignatii Loyolæ Socios primum, ad majus o-
 bedientiæ suæ meritum mori hujus causâ
 permisit. Accersiverat eum Ignatius ex Hi-
 spa-

spania Romam, ut hinc Tridentum transfiret, in Concilio ibi coacto Pontificii Theologi personam obiturus. Neque ille adulta jam ætate in Italiam appulsus ignorare poterat, ingressum in urbem per id tempus, ceu esse non rarò etiam bene valentibus solet, ità sibi, tum prolixo adeò itineris, tum recentis morbi ærumnis debilitato, ac penè etiam tunc ægrotanti facilè exitialem futurum. Sed nihilominus obedientiæ studiosior, quàm vitæ, nè illam differret, hanc abrumpere pro nihilo habuit: imò non tam pro nihilo, quàm singulari lucro habuit, ut ipsemet post suum è terris discessum religiosæ cuidam personæ testatus est, videndum se ei præbens, multa circumfusum luce, & cum peculiaris gaudii significatione ingeminans, obedientiæ causâ mortem oppetii. (*Bartol. Ital. L. 1. c. 17.*)

13. Nec dissimili providentia usus est Deus cū Gonsalvo Cardoso, nostri Ordinis viro: nisi quòd non modò in itinere per obedientiam suscepto eum mori uti Fabrum permisit, sed mortis præterea, quam à barbaris grassatoribus subiturus ibi erat, præmonitum divinitus voluit, ut quantò de hac certior, tantò majori cum fortitudinis laude, atque merito illi obviàm contenderet. Jussus ergo

O

iter

iter capeffere, promptiffimè illud capeffam, respondit: non tamen illuc perventurus, quò mittor; neque huc reversurus, unde abeo. Et prædictioni planè eventus respondit. Medio quippe in cursu à latronibus circumventus, non tam eorum immanitatis, quàm religiofæ obedientiæ victima occubuit. (*Rho, loco sup. cit.*)

14. Non videtur superesse, quò ulterius progrediatur virtus, posteaquam mortem ipsam ultimum terribilium contempserit. In duobus tamen, quæ subijciam, exemplis peculiaris quædam, & fortè etiam ipsiusmet mortis contemptu major virtutis excellentia se prodit. Quotus enim quisque Mutium Monachum videns, arrepto inter ulnas filio, quem secum unà, quasi alterum se, divino famulatu in cœnobio sacraverat, cursum flumen versùs contendere, ut dulce illud pignus, & suamet sibi vitâ charius in undas demergendum projiciat, quod facere Abbas eum jusserat ad suæ experimentum virtutis; quotusquisque, inquam, eum videns parricidæ similem, non præclarius ab eo exhibitum fortitudinis specimen, devictamque generosiùs naturam fuisse arbitrabitur; quàm si semet ipsum eidem, aut etiam immaniori

letho obtulisset? Vivus quidem, & incolu-
 mis, fateor, à fluminis ripâ puerulus rediit.
 Sed tamen secundi hujus, ut sic loquar, na-
 talis neutiquam patri fuit debitor: qui sicut
 seria, & efficaci voluntate illum DEO jam
 devoverat; sic destinatum mente holocaustū
 re ipsa etiam consummâisset, nisi novo Abba-
 tis imperio à primi jamjam peragendi execu-
 tione revocatus tempestivè fuisset. DEUS
 certè, perspicacissimus cordium inspector,
 & meritorum æquissimus judex, palàm fecit,
 non minori in pretio novum hoc Mutii,
 quàm vetus, tótque laudibus celebratum A-
 brahami sacrificium apud se esse, revelans
 Abbati: *Hac eum obedientia Abrahamæ Patriarchæ
 opus implèsse.* (Cass. L. 4. c. 27. & 28.)

15. Si Porrò animadvertamus, quanto
 chariorem mortali tum sua, tum charissimi
 cujusque capitis vita homines verè Apostoli-
 ci habeant sempiternam animarum salutem;
 haud profectò ire inficias poterimus, quin
 veluti horum unus fuit magni ille Francisci
 Xaverii tam fidus, tàmque similis comes, nem-
 pe Gaspar Barzæus; sic nullâ aliâ inferior ex-
 istimari obedientia mereatur, cujus ille spe-
 cimen dedit: cùm à quatuor Felicis Arabiæ
 urbibus invitatus per Legatos, ut Christianæ

fidei doctrinam sibi præsens impertiretur, quam libentissimis animis se amplexuras spondebant; acerrimis licet stimulis ad tam uberem, obviámque animarum messem impelleretur; quia tamen à Xaverio vetitus fuerat Armuziana statione egredi, illius voluntati, quam pro divina interpretabatur, suam omnino subiecit: domum quidem Legatos remittens, salutari unda ablutos, deque Christianæ fidei mysteriis probè eruditos, sed excusans, nullo sibi pacto licere illos sequi: quanta cum violentia, & ægritudine animi in se ità continendo, pronum cuique est colligere, tum ex voto, quo se obstinèrat, nemini omnium, ad quoslibet sive corporis, sive animi usus opem suam denegandi; tum ex ardentissima, & infatigabili charitate, qua vel singulorum hominum, nedum populorum, ac provinciarum conversionem quaerebat. (*Hist. Soc. L. 10. n. 130. & L. 13. n. 75. & in Vit. Ital.*)

